ҚАЗАҚ ТІЛІ
10-сынып
І деңгей, жеңіл сұрақтар

1. Қосарлы дыбыс қатысқан тұйық етістікті көрсетіңіз.
A) тарау
B) жету
C) бұзу
D) сүю
E) сіңу

2. Көбінесе сөздің бірінші буынында жазылатын дауыстылар қатарын белгілеңіз.
A) И, ы, ә, у
B) Y, ә, h, ө
C) Ө, а, і, е
D) Ә, ұ, о, ү
E) А, ү, ұ, ә

3. Тыныс белгілері дұрыс қойылған төл сөзді анықтаңыз.
A) – Жоқ, мен болмасам, мал мен бақ болмас еді, - деді Ырыс.
B) – Жоқ мен болмасам мал мен бақ болмас еді, - деді Ырыс.
C) – Жоқ, мен болмасам мал мен бақ болмас еді, - деді Ырыс.
D) – Жоқ, мен болмасам, мал мен бақ болмас еді - деді Ырыс.
E) – Жоқ, мен болмасам, мал мен бақ болмас еді: - деді Ырыс.

4. Айтылуында езулік дауысты еріндік дауыстыға айналатын сөзі бар сөйлемді табыңыз.
A) Байлықтың атасы – еңбек, анасы – жер.
B) Ынтымақ болмай, іс оңбас.
C) Жұмысы жемістінің – өмірі келісті.
D) Кім еңбек етсе, сол тоқ.
E) Ел бірлігі – ел теңдігі.

5. ***Біздің тауарымыз жөнінде мәлімет сұрап, сұраныс бергеніңізге рақмет.*** **Стиль түрін белгілеңіз.**
A) Көркем әдебиет стилі
B) Публицистикалық стиль
C) Ғылыми стиль
D) Ауызекі сөйлеу стилі
E) Ресми іс қағаздар стилі

6. Төлеу сөзді анықтаңыз.
A) Концерт кеш басталатыны белгілі болды.
B) Өздері де баратынын, бармайтынын сұрады.
C) Айгүл бишілерге тамсана, күлімсірей қарады.
D) Олардың келмейтін себептері қарастырылды.
E) Жомарт бәрібір олармен бірге барады.

7. Стиль түріне жатпайтын қатарды табыңыз.
A) Ауызекі сөйлеу

B) Көркем әдебиет
C) Жазбаша шығармалар
D) Публицистикалық
E) Ғылыми

8. Төл сөзді анықтаңыз.

A) - Менің Жаңгірімдей екен ғой, - деді Темір патша күрсініп.
B) Абылғазы Ерболды жеткізгенін айтты.
C) Әйелдің Баязит сұлтанды жеңгенін баяндады.
D) Жолаушыға намазға тұру керектігін айтты.
E) Қаңбақтың не дегенін сұрады.

9. Сөйлем соңында қабаттаса қойылатын тыныс белгілерді белгілеңіз.

A) Жақша, сұрау белгісі
B) Сұрау белгісі, леп белгісі
C) Көп нүкте, нүктелі үтір
D) Нүктелі үтір, сызықша
E) Қос нүкте, жақша

10. Тәуелдік жалғауы бар сөйлемді көрсетіңіз.

A) Адамды адам ететін еңбек.
B) Ащы еңбектен – тәтті нан.
C) Еңбек етсең, бағың жанады.
D) Ғылым – теңіз, білім – қайық.
E) Айтылған сөз атылған оқпен тең.

11. Буын жігі өзгерген сөздерді белгілеңіз.

A) Жүйрік, аспанда, дәптерді
B) Айқайла, жамандық, жылулық
C) Жазу, суреті, ақылы
D) Қатыгез, өгей, ағайынды
E) Жатта, айлар, қасқыр

12. Септік тұлғасындағы толық мағыналы сөздермен тіркесетін шылауларды анықтаңыз.

A) әрі, сондықтан
B) себебі, пен
C) шейін, және
D) ғой, мен
E) таман, бірге

13. Қыстырма сөз қатысқан сөйлемді табыңыз.

A) Менің Салтанат деген сыныптасым жақсы адам.
B) Менің ойлаған ойымның үстінен түстің.
C) Ол ой құшағына беріліп кеткенін байқамады.
D) Бәсе, Ботагөз – уәдесінде тұратын адамдардың бірі.
E) Самал қызына бармақшы болып, сыртқа шықты.

14. Автор сөзінің бұрын тұрған төл сөзді сөйлемді анықтаңыз.

A) – Ақ зат асыл ғой, - деді.
B) Әбіш күлімсіреп: «Қараны қалай асыл дейсіз?» - депті.
C) Әкесі баласына риза болып, былай деді: -«Оның бәрін қалай білдің?»

D) Екіншіден, ақыл – нұр, жарық – зат,- деген екен.
E) – Олай болса, ақыл мида болмай ма?

15. Берілген мәтіннің стилін белгілеңіз.

Күн батып кетті. Таулы өлкеде күн ерте батады.Тек Етікші шыңының ұшар басында ғана соңғы шапақ бөріктей болып иіліп тұр. Сай-салада көлеңке қоюланып, таңғы бір тынышсыз түн қанатын жайып келе жатты...

A) Публицистикалық стиль
B) Ғылыми стиль
C) Ресми іс қағаздар стилі
D) Көркем әдебиет стилі
E) Ауызекі сөйлеу стилі

16. Тұрақты тіркеске тән белгіні көрсетіңіз.

A) Құрамындағы сөздер өз мағынасында қолданылады.
B) Сыңарларының орнын ауыстыруға, не басқа сөзбен алмастыруға болмайды.
C) Құрамындағы әр сөз жеке-жеке сұрақтарға жауап береді.
D) Тұрақты тіркес әрдайым тура мағынада айтылады.
E) Құрамындағы сөздердің орнын ауыстыруға болады.

17. Одағай қатысқан сөйлемді табыңыз.

A) Ал, дайынсыңдар ма, түлектерім?
B) Жарығым, Иса, қой ығып барады.
C) Айналайын, сені де көретін күн бар екен.
D) Мүмкін, бүгін осында қалармыз.
E) Тәйірі, сендерге де жер алыс па?

18. Сөйлемде кездеспейтін сөз табын анықтаңыз. ***Мен он бір жасымнан бастап ата-анамнан алыста жүріп білімімді жалғастырдым.***

A) Сан есім
B) Зат есім
C) Сын есім
D) Есімдік
E) Етістік

19. Атау септігіндегі сөз қатысқан сөйлемді белгілеңіз.

A) Астан кейін дөң басына мен де бардым.
B) Асқар өз ойын нақты дәлелмен жеткізді.
C) Ұзақ жолда сәттілік тілеймін.
D) Еңсеңді түсірмей, бойыңды тік ұста.
E) Анама оралатынымды айтып сөз бердім.

20. Тек көмекші етістік болатын қатарды көрсетіңіз.

A) екен
B) келді
C) сырты
D) іші
E) жазды

ҚАЗАҚ ТІЛІ
10-сынып
II деңгей, орташа сұрақтар

1. Сабақтас құрмалас сөйлемді анықтаңыз.

A) Әлгі түсімді қайта көргім келгендей көзімді жұмып едім, - ұйқым келмеді.
B) Бұл күнде қуаныштан көзге жас толады, көңілі толқып мас болады.
C) Осы сәтте Дәукен кіріп келмегенде, мұның немен тынатыны белгісіз.
D) Әңгімешіл, сөзуар, сөзімен көпті үйіргіш адамдар бар.
E) Қысылғанда сүйенері де, қуанғанда сүйенері де туған жері – өз Отаны.

2. Тұрақты тіркес қатысқан сөйлемді белгілеңіз.

A) Тапсырған жұмысқа ат үсті қарауға болмайды.
B) Білімді адам жерде қалмас.
C) Түн салқын, ай жарық.
D) Ақыл жастан шығады.
E) Көрмес түйені де көрмес.

3. Қыстырма сөздер қатарын көрсетіңіз.

A) меніңше, ілгері
B) яғни, шейін
C) сірә, мүмкін
D) расында, үшін
E) сөйтіп, немесе

4. Себеп-салдар салалас құрмалас сөйлемді табыңыз.

A) Асхат, келмеуіннің себебі не?
B) Өтіріктен сақтаныңыздар, себебі түбінде өтірікшінің күні қараң.
C) Ағайынның аты озғанша, ауылдасыңның тайы озсын.
D) Жақсы іс жасағың келсе, білдірмей жаса.
E) Ол жауап қатпаған соң, Ерболды күдікті ойлар тори бастады.

5. Мақсат бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлемді анықтаңыз.

A) Абай үй іші кеңесті оңаша сөйлесейін деп, Мағаш пен Әбішті осында шақыртты.
B) Орман шуылдап, дауыл соқты.
C) Машина жолда бөгелмесе, тура екі сағатта барып қаламыз.
D) Менің бар мақсатым – еліме қызмет ету.
E) Бүркіт үшінші рет шүйіліп, айдаhарды ту сыртынан шеңгелдей түсті.

6. Жалғаулық шылауы бар сөйлемді белгілеңіз.

A) Ертең емес бүгін-ақ, қазір-ақ жүрсек етті.
B) Алдымда тұрған Есентай ма?
C) Абай қажымай, жалықпай, ылғи ғана ынтығып тыңдайды.
D) Мейрам телефон арқылы әлдекімге әмір етті.
E) Самат қазіргісі мен кешкісін салыстырып тұр.

7. Қарсылықты сабақтас құрмалас сөйлемді көрсетіңіз.

A) Айтқанына сенбедім, бірақ ойымнан бір күдік кетпей қойды.
B) Отын шауып, үйіме алып келермін деп балтасын қолына алды.

C) Менің денсаулығым мықты болғанымен, әлі де шынығу керек болды.
D) Сенің бұл ойыңа қарсылық білдіремін.
E) Биыл жаңбыр көп жауғандықтан, шөп те мол болды.

8. Талғаулы салалас құрмалас сөйлемді табыңыз.

A) Жасымды тыя алмай үйге бардым да, көрген білгенімнің бәрін айттым.
B) Кейде халық әндерін айтады, кейде ұзақ жырлар жырлайды.
C) Келсем, тайым қазықта байлаулы тұр.
D) Әкем іссапардан ертең оралады немесе бүрсігүні келеді.
E) Үйден ертерек шығыңдар, әйтпесе поездға кешігіп қаласыңдар.

9. Пысықтауыш болатын үстеуді анықтаңыз.

A) Қала маңына
B) Шапшаң
C) Амалсыздан
D) Үнсіз
E) Таңертең

10. Орыс тілінен енген кірме сөздер қатарын белгілеңіз.

A) дәптер, құдағи
B) самауыр, антоним
C) тұрба, қағұт
D) вертолет, газет
E) бөтелке, бәтеңке

11. Мезгіл бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлемді көрсетіңіз.

A) Қарлығаш жыланды көргенде, қорғап қалатын арашашы іздейді.
B) Күн бұлттанды, - жаңбыр жаумады.
C) Есеней қосы деген екі ақ үй, үш қараша үйлер еді.
D) Иттер иесіне үрген де жоқ, еркелеген де жоқ.
E) Есеней қазір діндар адам болғанымен, бір кезде аса адуын, озбыр би болатын.

12. Себеп-салдар салалас құрмалас сөйлемді табыңыз.

A) Одан арғы жағы қараңғы, бірақ бір жақсылық қала жақтан келетінін біліп қалған сияқты.
B) Біз Төбе би басына жеткенде, биік тау шатқалдарына күн көтеріліп келе жатты.
C) Көшедегі ағаштар тегіс жапырақ жамыла қойғанымен, қою ағаш арасы алуан үнге толы.
D) Үй іші суи бастаған соң, пешке жағатын отын жару керек болды.
E) Шешесі Несібелі сұлу да сүйкімді кісі еді, соған тартқан ғой.

13. Тұйық етістікпен тіркескен септеулікті шылауды анықтаңыз.

A) Сен үшін жасады.
B) Қою үшін орнынан тұрды.
C) Досы үшін болысты.
D) Су үшін келіспей қалды.
E) Өмір үшін күресті.

14. Зат есімнен жасалған анықтауышты белгілеңіз.

A) Ол бұл жолыда сабаққа кешігіп келді.
B) Жас талдар бүршік атып, жапырақ жайды.
C) Көксерек қыңқ деп дыбыс шығармады.
D) Оны көрген сайын Асхаттың кеудесі қуанышқа толды.
E) Көкшеге ұқсаған көгілдір тау олардың желке жағында қалды.

15. «Қас» сөзінің антонимі де, синонимі де қатысқан мақал-мәтелді көрсетіңіз.

A) Досы көпті жау алмайды,
Ақылы көпті дау алмайды.
B) Ағаш тамырымен мықты,
Адам досымен мықты.
C) Дос – ажарың, жолдас – базарың.
D) Ел іші –алтын бесік.
E) Көп түкірсе – көл.

16. Тура мағынадағы сөз тіркесін табыңыз.

A) Бұлақтың көзі
B) Мейірім шуағы
C) Сөз күші
D) Істің төркіні
E) Құмыраның түбі

17. Қарсылықты салалас құрмалас сөйлемді табыңыз.

A) Аздың азаншысы болғанша, көптің қазаншысы бол.
B) Көктем айларында бірде жаңбыр жауады, бірде күн ашық болады.
C) Ол ұялып қалды, әйтсе де қалауын жасырмады.
D) Істің ақ-қарасы ашылмайынша, пәле деп пікір айту қиынға соғып тұр.
E) Болашақта тағы бір кездесер, болмаса құдайдан қайтар.

18. Сабақтас құрмалас сөйлемді анықтаңыз.

A) Ұлжан мен Зейнептің екеуі бірдей қостаған соң, ол әңгімесін доғарды.
B) Есеней арбадан түсті де, өзін қарсы алуға жиналған бір топ адамдармен амандасуға тоқтап қалды.
C) Татар әйелдері жеңіл киінеді екен, жеңіл жүреді екен.
D) Тереңге балық уылдырық шаша алмайды, онда шөп жоқ.
E) Мүсіреп тағы бірдемелер айтпақ еді,- айта алмады.

19. Төлеу сөзді сөйлемді табыңыз.

A) «Ең қызығы, - дейді Қадыр, - тыңдағы жерлерге түнде қарау».
B) -Біздің халықта «Қарға қарғаның көзін шұқымайды» деуші еді!» - деді.
C) – Ағатай-ау, мынау әнімен шақырып тұр ғой!
D) Біржан өзі де күй тыңдап, көңілі көтеріліп қалғанын айтты.
E) Біржанға дәл жүрер кезінде, Ұлжан бата бергізіп, оң сапар тіледі.

20. Септеулік шылауы бар сөйлемді анықтаңыз.

A) Ол кейін сөзінде тұрды.
B) Жұмыстан кейін жолықты.
C) Арманды кейін көрген емеспін.

D) Машина кейін шегінді.

E) Бәрін кейін түсіндіретін болды.

ҚАЗАҚ ТІЛІ
10-сынып
III деңгей, қиын сұрақтар

1. Көркем әдебиет стиліне жатпайтын сөйлемді анықтаңыз.

A) Осыны қол қойып, мөр басып растаймын.

B) Мен туған жерді жырлайтын ақын боламын.

C) Соны көргенде, Ағыбайдың етбауыры елжірейді.

D) Арғы беттен ел келіп, дүние көңілденіп сала берді.

E) Бауыржан 1998 жылы 18 маусымда дүниеге келген.

2. «Ай десе аузы бар, күн десе көзі бар» тұрақты тіркесінің мағынасын белгілеңіз.

A) сыпайы

B) тәртіпті

C) үздік

D) көркем

E) жақсы

3. Синтаксистің зерттеу аясына жататын қатарды көрсетіңіз.

A) Сөз тудырушы жұрнақ

B) Айқындауыш мүше

C) Тәуелдік жалғау

D) Орфография

E) Көп мағыналы сөз

4. Төлеу сөз қатысқан сөйлемді анықтаңыз.

A) Бәлкім, өзеннің бергі бетінде шығар

B) Екінші кезек қалмақ күйшісіне тиеді.

C) – Жігіт болды деген осы, - деді Омар ақсақал.

D) Аспанды жапқан қара бұлт қоюланды.

E) Дәулет жақын арада өзінің ауылға жол жүретінін айтты.

5. Тыныс белгісі дұрыс қойылмаған сөйлемді белгілеңіз.

A) Шәкей, шынында да әнші жігіт.

B) Талай ерлер өтті-ау, дүниеден!...

C) Байтасты таң атар-атпаста оятып алды.

D) Ақан қайда да –Ақан.

E) Басқаларды баса-көктеп, алға ұмтылды.

6. Ыңғайлас салалас құрмалас сөйлемді көрсетіңіз.

A) Басын төмен иіп, арызына жауап күтіп қалды.

B) Қай жерде өжет батырлар, найзагерлер көбірек болса, сол тұс есеріп әкетіп жүр.

C) Үйлер де жарық, көшелер де жарық.

D) Аққуды атпайды, киесі соғады.

E) Кеше үйірмеге жазылмақшы болып, оқушылар сарайына барды.

7. Асты сызылған сөздің тұрақты тіркес түріндегі синонимдік баламасын белгілеңіз.

Алыс жол атты сынайды,
Ауыр жол ерді сынайды.

A) әудем жер
B) аты жер жару
C) таяқ тастам жер
D) жер болу
E) ит арқасы қиянда

8. Жеке адамдардың келісімдерін деректейтін құжаттарды көрсетіңіз.

A) ереже
B) хабарландыру
C) бұйрық
D) шарт
E) нұсқау

9. Кезектес жалғаулықты табыңыз.

A) дегенмен
B) кейде
C) сонда да
D) немесе
E) әлде

10. Дұрыс тұжырымды көрсетіңіз.

A) Жайылма сөйлемдерде тек тұрлаулы мүшелер болады.
B) Толымды сөйлем көбінесе диалогтерде кездеседі.
C) Жалаң сөйлем тек бастауыш пен баяндауыштан тұрады.
D) Жақсыз сөйлемнің баяндауыштары бұйрық райда тұрады.
E) Жақты сөйлемге бастауыш қатыспайды.

11. Ресми іс қағаздар стиліне тән мысалды табыңыз.

A) Лайым, осылай жалғаса берсін!
B) Күн сәулесі шашырап барады.
C) Гүлдері ірі, ұрығы қауашақты.
D) Пісіп жетілген кезде, қауашағы ашылып, үлпілдек ақ мақта көрінеді.
E) Дархан Қайыртайұлы қызметке алынса, адал, өнімді жұмыс істейді деп сізді сендіре аламын.

12. Сөйлем мүшесінің қызметін атқара алмайтын сөздерді анықтаңыз.

A) Одағай сөздер
B) Көнерген сөздер
C) Жаңа сөздер
D) Диалект сөздер
E) Термин сөздер

13. Осы шақтағы етістік қатысқан сөз тіркесін белгілеңіз.

A) Үйіне қайтқан екен.
B) Ертең келерсіңдер.
C) Қалаға жетерсіз.
D) Айдос ойнап жүр.

E) Ауылда оқымақ.

14. Омоним сөзді көрсетіңіз.

A) Аяқ
B) Ақыл
C) Бата
D) Қара
E) Көз

15. Бірігу жолымен жасалған зат есімдер қатарын табыңыз.

A) Әкелді, биыл, ешкім
B) Әпер, ұсыныс, пікір
C) Ауыл маңы, ақпараттар, шөп-шалам
D) Бүгін, мөлдір бұлақ, ыдыс-аяқ
E) Отбасы, ауызбіршілік, Айгүл

16. Есімшені анықтаңыз.

A) Жазғанмын
B) Жазып жүрмін
C) Жазды
D) Жазар
E) Жазып отыр

17. Салыстырмалы шырайды белгілеңіз.

A) Аса сұлу
B) Қап-қара
C) Бозаң
D) Шымқай қара
E) Өте күшті

18. Септеулікті шылаулы сөйлемді көрсетіңіз.

A) Ол досына бұдан кейін сенбейді.
B) Шолпанда үн жоқ, орнына отыра қалды.
C) Асан мен Марат тез жүріп келеді.
D) Взвод кейін қарай шегінгенде, артынан орап өткен жау күшіне соқтықты.
E) Жолдың келесі жағына көпір арқылы өттім.

19. Жіктеу есімдігінен болған тұрлаусыз мүшені табыңыз.

A) Балапан ұяда не көрсе, ұшқанда соны іледі.
B) Оның көз жанарындағы әлсіз сәуле сәл молая түсті.
C) Өлеңге әркімнің-ақ бар таласы.
D) Кейбіреулердің әңгімелері шындықтан гөрі ертегіге ұқсайды.
E) Махаббат бәрінен де қымбат.

20. Тура мағынадағы сөз тіркесін анықтаңыз.

A) күміс көмей
B) күннің көзі
C) көңіл толқыны
D) өмір кілті
E) ананың сүті